

Obrazovni ishodi I ciklusa studija
za studijski program "Menadžment bankarstva finansija i trgovine"

Obrazovni ishodi

A Opšte prenosive generičke kompetencije (Generic Transversal Competences)

(Studenti posjeduju... - su sposobni da:)

 Instrumentalne kompetencije (Instrumental)

○ **Kognitivne (Cognitive)**

- Osnovno opšte znanje (General Knowledge)
- Utemeljenje u profesionalnom znanju (Grounded in Professional Knowledge)
- Analitičko mišljenje (Analytical Thinking)
- Sistemsko razmišljanje (Systemic Thinking)
- Kritično mišljenje (Critical Thinking)
- Kreativno razmišljanje (Creative Thinking)
- Logičko razmišljanje (Logical Thinking)
- Praktično razmišljanje (Practical Thinking)
- Sposobnost procjenjivanja (Deliberative Thought)

○ **Metodološke (Methodological)**

- Upravljanje vremenom (Time Management)
- Sposobnost rješavanja problema (Problem-Solving)
- Sposobnost donošenja odluka (Decision-Making)
- Strategija učenja - sposobnost učenja (Learning Orientation - Learning Abilities)
- Istraživačke veštine (Research Skills)
- Sposobnost planiranja (Planning)
- Organizacione sposobnosti (Organizational Skills)

○ **Tehnološke (Technological)**

- Računarske veštine (Computer Skills)
- Upravljanje informacijama i bazama podataka (Information & Database Management)
- Korišćenje tehnoloških sredstava i uređaja u struci

○ **Komunikacione (Communication)**

- Kapacitet za usmenu komunikaciju (Oral Communication & Presentation)
- Vještine pisanja i prezentacije (Writing & Presentation Skills)
- Poznavanje stranog jezika (Foreign Language Proficiency)

 Interpersonalne kompetencije (Interpersonal)

○ **Individualne (Individual)**

- Samomotivacija (Self-Motivation)
- Razumjevanje različitosti i interkulturnalnosti (Diversity And Interculturality)
- Sposobnost prilagođavanja - prilagodljivost (Adaptability)
- Etička posvećenost - Etičnost (Ethical Commitment)

○ **Socijalne (Social)**

- Socijalna interakcija i međuljudska komunikacija (Social Skills and Interpersonal Communication)
- Timski rad uklj. interdisciplinarni i međunarodne timove (Teamwork incl. interdisciplinary and international teams)
- Upravljanje konfliktima i vještina pregovaranja (Conflict Management And Negotiation Skills)

 Sistemske kompetencije (Systemic)

○ **Organizacione (Organisation)**

- Upravljanje zasnovano na ciljevima (Objectives-based Management)
- Upravljanje projektima (Project Management)
- Orientacija na kvalitetu (Quality Orientation)

○ **Preduzetničke (Entrepreneurial)**

- Kreativnost (Creativity)
- Poduzetnički duh (Enterprising Spirit)
- Inovativnost (Innovation)
- Sposobnost primene znanja u praksi (Applicability)

○ **Vodstvo (Leadership)**

- Orientacija ka postignućima (Achievement Orientation)
- Sposobnost samostalnog rada (Independence)
- Vodstvo/liderstvo (Leadership)

Obrazovni ishodi

B/ Opšte predmetno-stručne kompetencije

(Studenti su osposobljeni da/za:)

- ─ bazično znanje studijske oblasti
- ─ pokažu (izraze) stečeno znanje na koherentan način;
- ─ su u stanju da uključe nove stručne informacije i interpretacije
- ─ pokažu razumjevanje ukupne strukture studijske oblasti i povezanost sa naučnim disciplinama
- ─ pokažu da razumiju i da mogu primjeniti metode kritičke analize i teorijskog razvoja u svojoj studijskoj oblasti
- ─ ispravno primjenjuju odgovarajuće disciplinarne metode i tehnikе
- ─ pokažu da razumiju metodološke procedure, testiranja i posmatranja na kojima su bazirane naučne teorije u studijskoj oblasti;

C/ Specifične predmetno-stručne kompetencije (subject specific competences)

Obuhvataju znanja, vještine i sposobnosti vezane za struku i naučne oblasti studijskog programa.

(Studenti su osposobljeni odn. posjeduju znanja vještine i sposobnosti da/za:)

─ Predmeti opštih sposobnosti i vještina (opšte-obrazovne zajedničke osnove)

(predmeti koji omogućavaju sticanje opštih i generičkih kompetencija obrazovnog ciklusa u cjelini kao: "Mundologija" (kulturno-civilizacijske paradigme građanskog društva), "Komunikologija", "Filozofija života" (opšta i specijalna metodologija sa akademskim vještinama), "Socijalna psihologija", "Informatika i računarske tehnologije")

- ─ student prepoznae kulturno-civilizacijske paradigmе građanskog društva, razumije svjetske procese globalizacije društva, spoznaje različite naučne i religijske pogledе na svijet kao i uticaje različitih kultura i religija, države i prava i političkih partija na ponašanje ljudi;
- ─ student je u stanju da prepozna neverbalne oblike komunikacije, da ovlada elementima efikasne i efektivne komunikacije i razumije nivoе komunikacije;
- ─ student prepoznae vrste timske komunikacije i psihodinamiku timova i malih socijalnih grupa i osposobljeni su da upravljaju procesima tiskog rada, motivacije i liderstva u malim grupama;
- ─ student je teorijski i praktično savladao osnovne akademske vještine vezane za psihologiju učenja, stilove i strategiju učenja, organizaciju i upravljanje vremenom, razumjevanje, ispitnu anksioznost, akademsko pisanje, citiranje i plagijarizam;
- ─ razumije principe psihologije i prepoznae implikacije socijalne psihologije na poslovnu organizaciju i poslovne procese te je u stanju da primjeni to znanje na rad u malim društvenim grupama i timovima relevantnim za upravljanjem poslovnim procesima i procesima tiskog rada, ponašanjem potrošača, te ponašanjem specifičnih grupa vezanih za uskostručne profesije studenata;
- ─ Studenti posjeduju ključne opšte kompetencije u oblasti informacionih i računarskih tehnologija vezanih za arhitekturu i organizaciju računarskih sistema, računarske mreže, sistemski softver i baze podataka.
- ─ U oblasti sistemskog softvera student je u stanju da objasni ciljeve i funkcije modernih operativnih sistema, utvrdi potencijalne pretnje operativnim sistemima i zna da osigura njihovu zaštitu.
- ─ Student je u stanju da formatira osnovne entitete WEB stranice u HTML jeziku (formatiranje teksta, lista, boje i slike, linkova, tabele, frezova, zvuka i filma).
- ─ Student poznaje ciljeve, funkcije, modele, komponente i aplikacije baza podataka i može opisati komponente sistema baze podataka i dati primjere njihove upotrebe.
- ─ znaju da u oblasti poslovnih aplikacija upravljaju datotekama operativnog sistema i da upravljaju računarskim resursima, poznaju i koriste standardne opcije tekstopisača, tablarnih kalkulatora, kancelarijskih baza podataka, poslovne prezentacione grafike, sisteme za efikasnu elektronsku komunikaciju.
- ─ Studenti posjeduju znanja o konceptu elektronskog poslovanja i povezanim tehnologijama, konvergencije tehnologija i mogućnosti u digitalnom poslovanju i dinamike, pravnog i institucionalnog okvira neophodnog za realizaciju e-poslovanja.

─ Predmeti studijskog jezgra:

○ Teorijsko-metodološki predmeti zajedničkih osnova naučne oblasti

("Viša matematika (opšti kurs)", "Statističke metode", "Osnove teorije sistema i upravljanja", "Projektovanje informacionih sistema", "Kvantitativne metode i modeli", "Teorija odlučivanja", "Projektni menadžment")

- ─ razumjevanje i korištenje elemenata više matematike (osnove matematike, linearna algebra, vektorska algebra, funkcije realne varijable, derivacije i primjene, nizovi i redovi) za potrebe analiziranja i razumjevanja naučnih disciplina iz oblasti ekonomije;
- ─ studenti imaju izgrađenu sposobnost za korištenjem matematičkog načina mišljenja (logičko i prostorno mišljenje) i prikazivanja (formule, modeli, konstrukcije, grafovi, grafikon), kao i sposobnost matematičkog i simboličkog formuliranja problema kako bi se olakšala njihova analiza i rešenje;
- ─ sposobnost kvantitativnog razmišljanja i izdvajanja kvalitativnih informacija iz kvantitativnih podataka;
- ─ sposobnost upotrebe računskih i programskih alata kao i numeričkih i simboličkih proračuna za postavljanje i rešavanje problema u poslovanju;
- ─ student posjeduje osnovna znanja matematičkog modeliranja realnih ekonomskih problema u domenu linearног, razlomljenog, cijelobrojnog, dinamičkog, stohastičkog i mrežnog programiranja, u cilju iznalaženja optimalnih rješenja kao npr: optimum asortimana nabavke, optimum obima zaliha, optimum transporta iz više polazišta na više odredišta, optimum vremena i puta izgradnje objekta.
- ─ student je osposobljen za pro-aktivan pristup pri donošenju odluka u deficitu vremena tj. da samosvesno izabere kako da odgovori i reaguje u bilo kojoj situaciji bez obzira na okolnosti i potencijalne posljedice odluke;

Obrazovni ishodi

- osposobljen je da izvrši adekvatnu analizu predmeta odlučivanja, da razradi adekvatan model odlučivanja prilagođen uslovima odlučivanja, jasno definiše ciljane vrijednosti procesa odlučivanja, te da izvrši izbor optimalnog rješenja problema i obavi postoptimalnu analizu rezultata odlučivanja;
- student posjeduje izgrađene vještine upravljanja konfliktima i rizicima;
- student razumije tehnike, modele i metode odlučivanja kao i njihovu primjenu kroz odgovarajuće platforme za rješavanje konkretnih ekonomskih problema, te da koristi odgovarajuće alate upravljanja projektima u procesu donošenja odluka;
- student je osposobljen za sistemski pristup upravljanju i rješavanju problema
- student zna da izvrši sistem analizu, definije dijagram toka podataka i rječnik podataka, izvrši objektno orijentisano modeliranje podataka i procesa, te da primjenom odgovarajućih CASE alata dizajnira elemente poslovnog informacionog sistema i da primjeni dizajn u praksi;
- student je osposobljen da funkcionisanje privrednih i poslovnih sistema apstrahuje i posmatra sa aspekta opšte teorije sistema, te da primjenom zakona teorije sistema racionalizuje funkcije poslovnih sistema, rješava zagrešenja sistema i olakša tranzicije u razvoju tih sistema;
- student zna kako i na koji način okruženje utiče na rad sistema te kojim alatima da se prilagodi okolini radi lakše, brže i bolje tranzicije sistema;
- student je osposobljen da obavlja statističko posmatranje i prikupljanje podataka, adekvatno uzorkovanje unutar pojedinih statističkih skupova i da vrši sredovanje, grupisanje, obradu i prikazivanje podataka;
- u stanju je da analizira i obrazloži statističke informacije, da uoči kolebanja unutar statističkih uzoraka, te da izrši uopštavanje dobijenih rezultata obzirom na izvore varijabilitet;
- može da primjeni statističke metode u procesu statističke analize masovnih pojava (metod uzorka, primjena regresione i korelace analize, primjena indeksa, testiranje hipoteza, metoda trenda,...)
- studenti razumijevaju paradigmu i ovlađuju osnovnim tehnikama upravljanja projektima, upravljanje ljudskim, vremenskim, materijalnim i finansijskim resursima u projektu, kvalitetom projekta, faktorima rizika, komunikacijama u projektu, praćenje i kontrola realizacije projekta i upravljanje portfolijem projekta;
- studenti su osposobljeni za korištenje standardnih IT alata za upravljanje projektima MS Project i PRIMAVERA;

○ **Opšte-stručni predmeti u oblasti teorijske ekonomije i poslovanja**

("Makroekonomija", "Mikroekonomija", "Ekonomija usluga")

- student prepoznaće i shvata funkcionisanje osnovnih makroekonomskih agregata i razumije osnovne makroekonomiske modele, te je u stanju je da identificuje uticaj makro- i mikro-ekonomskih elemenata poslovne organizacije na poslovanje (tj. finansijski i monetarni sistem, unutrašnja tržišta, spoljna-trgovinska politika) i da prilagodi poslovnu organizaciju makroekonomskim faktorima;
- student do detalja poznaje osnovne agregatne makroekonomске veličine (društveni bruto proizvod, društveni proizvod i nacionalni dohodak, funkcije proizvodnje, ponudu roba i usluga, potrošnju, akumulaciju i investicije, privredni rast, ravnotežu finansijskih tržišta, funkcije novca, mjerjenje troškova života i potrošački index cijena,
- zna da identificuje i koristi odgovarajuće analitičke i ekonometrijske alate za istraživanje tržišta, statističke analize i komparativne analize ekonomskih parametara i poslovanja;
- koristi odgovarajuće instrumente za analizu poslovnog okruženja (tj. analizu industrijskih parametara, analizu tržišta, PEST analizu);
- prepoznaće kriterijume prema kojima je preduzeće definisano i zna da ih poveže sa analizom poslovnog okruženja kako bi se identifikovale perspektive (tj. SVOT analiza, unutrašnji i spoljni sistem vrednosti i procjena uticaja);
- u stanju je da upravlja makroekonomskim alatima i alatima ekonomskog razvoja privrede i društva na nivou pojedinačne privredne organizacije;
- može da u određenoj mjeri predviđa buduća ekonomska kretanja na osnovu makroekonomskih politika koje se primjenjuju u društvu i okruženju.
- sposobnost artikulisanja kritičnih karakteristika i nedostataka u modelu odn. metodu planekonomiske analize poslovnih subjekata;
- sposobnost korištenja ekonomskog rezonovanja za formuliranje i procjenu ekonomske politike i konzaltinga;
- sposobnost primjene odgovarajućih ekonomskih pokazatelja u projektovanju i analizi ekonomskih procesa;
- sposobnost procjene ekonomskih performansi organizacije;
- student je osposobljen da razvije odgovarajući ekonomski model kako bi potkrepio ekonomske prijedloge odn. analize;
- studenti poznaju specifičnosti ekonomije i marketing-menadžmenta usluga, uslužne paradigme u domenu poslovnih finansija, kao i specifičnosti pojedinih oblasti ekonomije usluga (trgovina, bankarstvo, osiguranje, saobraćaj, ostale društvene djelatnosti)
- studenti su osposobljeni za vršenje menadžerskih funkcija u uslužnim preduzećima tj. da modeluju procese, upravljaju ljudima, definišu kvalitetu u ovom sektoru.
- studenti poznaju i razumiju specifičnosti, dimenzije i kategorije u sistemu kvaliteta usluga, integrirani menadžment sistem (IMS) u ostvarivanju kvaliteta proizvoda i usluga, različitost potrošačkih potreba, percepciju, očekivanja i satisfakciju potrošača usluga;
- osposobljeni su da vrše analizu problema i da upravljaju uslužnim kvalitetom, da rješavaju reklamacije potrošača u uslužnom ambijentu, te da primjenjuju različite tehnike merenja i benchmarkinga kvaliteta usluga;
- osposobljeni su da projektuju uslužno – organizacione strukture i za razvoj uslužne kulture organizacije, etike i sistema vrednosti;
- razumiju koncept uslužno-profitnog lanca (Service-profit chain) i uslužnog franšizinga, te metoda i tokova distribucije usluga

○ **Stručno-aplikativni predmeti u oblasti marketinga**

("Organizacija i vođenje marketinga", "Marketing psihologija", "Marketing menadžment istraživanja", "Marketing poslovne banke")

- studenti posjeduju vještine upravljanja marketingom i razvijen kritički diskurs spram vizuelnih komunikacija, kao i svijest o ravnoteži estetike i profitabilnosti, prepoznavaju elemente marketinga, komunikacione kanale i tokove marketinga, te su osposobljeni da vrše marketing planiranje;
- u stanju su da identificuju potrebe, očekivanja i preferencije potrošača radi kreiranja i stvaranja novih vrijednosti na tržištu, posebno mogu da učestvuju u razvoju i upravljanju finansijskim proizvodima, razumiju faktore koju utiču na strategiju za razvoj novih finansijskih

Obrazovni ishodi

usluga i proces razvoja novog bankarskog proizvoda, određivanje ciljnih grupa na tržištu, te faktore koji utiču na prihvatanje novih finansijskih usluga,

- studenti poznaju marketing miks, te su u stanju da obave istraživanje tržišta, analizu klijenata, optimizaciju kanala distribucije, kreiranje promotivnog miksa i uvodjenje i marketing novih prizvoda;
- posebno, student razumije marketing miks banke, poznaje savremene bankarske poslove i životni ciklus bankarskih proizvoda
- student razumije strukturu cijene pribavljenih sredstava, ciljanu (targetiranu) stopu prinosa na akcionikapital i riziku premija
- student razumije promociju i promotivni miks: (ekonomski propaganda, oglašavanje, unapređenje prodaje, odnosi sa javnošću, ekonomski publicitet, lična prodaja) i oposobljen je da primjenjuje promotivne tehnike u praksi.
- poznaje strukturu i elemente distribucije bankarskih proizvoda, kanale distribucije, tradicionalno (filijalno) bankarstvo, mrežu bankomata, Internet i mobilno bankarstvo, Wap i I-mode , mjesta prodaje (POS koncept i ATM sisteme), telefonsko i bankarstvo putem fax-a, platne kartice, EFT/POS terminale,
- student poznaje specifičnosti različitih oblika ekonomске propagande finansijskih proizvoda i različite kanale propagande tih proizvoda i u stanju je da učestvuje u njihovom razvoju i implementaciji: novine, časopisi, E-časopisi, radio, televizija, sajmovi, propaganda putem pošte, telefonski marketing, elektronski mediji, elektronska pošta, mailing liste, blogovi, podkasting, nano emitovanje, WEB stranice, teleseminari, webinar, RSS (Really Simple Syndication - veoma jednostavno povezivanje), udruženi programi, automatizovani marketing, optimalizacija pretraživača
- Student je oposobljen za primjenu savremenih i kreativnih marketinških metoda i metoda brendiranja banke i njenih proizvoda, kao i metoda guerrilla marketinga i savremenih strategija marketinga: Ambush marketing (marketing iz zasjede), Buzz marketing,, Integrисани marketing
- studenti poznaju osnovne i praktične postavke digitalnog marketinga i marketing informacionog sistema, kao i koncepte i zakonitosti marketinga na Internetu.

○ Stručno-aplikativni predmeti u oblasti menadžmenta

(uključuje predmet "Tehnološki menadžment", i specijalistička znanja menadžmenta sadržana u ostalim predmetima i izbornom programu)

- studenti su oposobljeni za primjenu savremenih tehniki i metoda menadžmenta i upravljanja organizacijom kao što su pristup upravljanja pomuću ciljeva, situacioni pristup, pristup delegiranjem ovlaštenja i odgovornosti, pristup uključivanja zaposlenih u procesu strateškog odlučivanja, menadžment otvorene knjige;
- student posjeduje vještine monitoringa, kontrole i izvještavanja;
- sposobnost održavanja efektivnih odnosa i interakcije sa različitim sudionicima poslovnog procesa (organi javne uprave, institucije, kupci, dobavljači...) uzimajući u obzir i socijalne, političke ekonomske, pravne i kulturološke aspekte.
- student je svladao vještine upravljanja ljudskim resursima (regrutovanje, motivacija) i oposobljen je da motiviše i vodi ljudski kapital te da njihove intelektualne sposobnosti, vještine i kompetencije kombinuje sa potrebama tržišta u cilju stvaranja nove vrijednosti;
- student je u stanju da analizira pojmove, vrste i karakteristike investicija i procese njihovog upravljanja, kao i da napravi analizu efekata materijalnih investicija (investicijskih projekata) putem metodoloških podloga za ocjenjivanje ekonomske opravdanosti i efikasnosti investiranja;
- poznaje i razumije postojeće i nove tehnologije, tehnološku pozadinu poslovnih procesa i njihov uticaj na nova i buduća tržišta;
- poznaje i razumije savremene tehnološke principe i u stanju je da ih poveže sa poslovnim i upravljačkim znanjem (kao što su upravljanje operacijama i logistikom, izrada i analiza Ganttovih tabela, primjena savremenih informacionih tehnologija)
- posjeduje sposobnost za dizajniranje poslovnih procesa u saradnji sa inžinjerskim kadrom;
- student je teorijska znanja upotpuno praktičnim radom i stažiranjem u odgovarajućim poslovnim subjektima
- studenti su takođe stekli praktičnu obuku kroz učešće u studijima slučaja u kojima se suočavaju sa problemima donošenja odluka, upravljanja vremenom, upravljanja stresom, upravljanja ljudskim kapitalom.
- studenti su obučeni da kombinuju različite metodološke pristupe predviđanja budućih događaja (metoda analogije, metoda trenda, Brainstorming metoda, Delfi metoda) kao i analize trenutnog stanja organizacije radi planiranja budućih poslovnih ciljeva;

○ Stručno-aplikativni predmeti u oblasti bankarskog poslovanja i preduzetničke ekonomije:

("Menadžment poslovne banke", "Upravljanje troškovima")

- sposobnost izrade i primjene strateškog, operativnog i taktičkog poslovnog (biznis) plana;
- u stanju je da dijagnostikuje ekonomsko stanje poslovnih subjekata, da identificiše probleme i da ponudi rješenja;
- student je upoznat sa osnovnim konceptom bankarskog menadžmenta, teorijom agenta i konceptom bankarske institucije kao firme
- student razumije vrste i specifičnosti bankarskih rizika i metoda upravljanje rizicima, makroekonomske i interne uslove i kontrolne mehanizme upravljanja bankama
- poznaje regulatorni okvir supervizije koji direktno ili indirektno utiču na efikasnost menadžmenta banke, konfliktnost interesa, moralni hazard, kreditnu delikvenciju i rizičnost bankarskih plasmana
- u stanju je da reorganizuje troškove organizacije i primjeni reorganizaciju troškova u praksi;
- u stanju je da identificiše strukturu i karakteristike poslovne organizacije (tj. ciljeve i zadatke, vlasništvo, veličinu, strukturu)
- u stanju je da identificiše osnovna funkcionalna područja poslovne organizacije i razumije njihovu ulogu u sistemu (tj. nabavku, proizvodnju, logistiku, prodaju, marketing, finansije, ljudske resurse);
- student razlikuje različite tipove privrednih društava kao što su ortačko društvo, komanditno društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću, akcionarsko društvo;
- zna da utvrdi kolateralna pitanja poslovanja poput kulture i etičkih principa i razumije njihov uticaj na poslovnu organizaciju, dizajn socijalnih scenarija eksploraciju ljudskih resursa, životnu sredinu;
- student razumije socijalnu odgovornost u poslovanju i javno-privatno partnerstvo (PPP);
- razumije principe zaštite okoline i održivog razvoja;

○ Stručno-aplikativni predmeti u oblasti računovodstva i revizije:

Obrazovni ishodi

(*"Osnove računovodstva", "Upravljačko računovodstvo", "Kontrola i revizija tržišnog poslovanja"*)

- student razumije i osposobljen je da tumači i koristi knjigovodstveni i finansijski sistem i poslovne bilanse (bilans stanja i bilans uspjeha);
- student je osposobljen za postavljanje, organizovanje, funkcionalisanje i kontrolu računovodstvene funkcije u poslovnim organizacijama i primjenju računovodstvenih metoda koje zahtijevaju zakonski i podzakonski propisi koji regulišu računovodstvo i reviziju;
- student zna da evidentira poslovne promjene kroz dnevnik i glavnu knjigu, izradi probni bilans, zaključni list i finansijske izvještaje i to putem standardnih poslovnih aplikacija i putem autorizovanog knjigovodstvenog programa;
- studenti su osposobljeni da vrše finansijsku analizu poslovanja preduzeća, da analiziraju tokove novca i da vrše finansijsko planiranje i analiziraju uticaj kredita i lizinga na poslovanje preduzeća;
- studenti razumiju kako i na koji način preduzeće i pojedinci mogu da vrše prikupljanje slobodnih finansijskih sredstava, kako da ih alociraju, i da spoznaju na koji način finansijske odluke utiču na povećanje ukupne vrednosti;
- student razumije proces revizije tržišnog poslovanja, upoznat je sa revizijskim tržistem, poznaje i primjenjuje principe profesionalne računovodstvene etike, upoznat je sa propisima i standardima koji regulišu revizorskou djelatnost i poznaje procese vršenja revizije;
- student je osposobljen da uspješno koristi alate za valorizaciju efikasnosti i efektivnosti ekonomskih ulaganja i da uz pomoć revizorskih alata i analiza uspješno izvrši procjene i donosi strateške i operativne odluke;

○ **Stručno-aplikativni predmeti u oblasti poslovnih finansija:**

(*"Poslovne finansije", "Hartije od vrijednosti", "Berze i berzansko poslovanje", "Portfeljni menadžment"*)

- studenti razumiju osnovne pokazatelje stanja i kretanja likvidnosti privrednog društva, koji su od posebnog značaja za regulisanje finansijske ravnoteže, finansijske aktivnosti, strukture kapitala, troškova finansiranja i finansijskog rezultata preduzeća;
- vještine upravljanja finansijskim resursima (priključivanje sredstava-fundraising; upravljanje investicionim projektima; računovodstveni obuhvat finansijskih resursa...)
- student će biti u stanju da sačini bilans koji reflektuje odnos između potrebnih i realnih (raspoloživih) finansijskih resursa i bilans potrebnih i raspoloživih likvidnih sredstava;
- student će biti u stanju da izračuna i objasni indikatore finansijske aktivnosti preduzeća, indikatore troškova finansiranja, indikatore finansijskih rezultata, indikatore za regulaciju strukture finansijskog kapitala;
- student će biti u stanju da izradi poslovno-finansijsku analizu poslovnog subjekta pomoću koeficijenata: tekući (opšti) racio likvidnosti, neto obrtni fond, koeficijenti (ratio) obrta zaliha, obrta kupaca, obrta dobavljača, obrta ukupnih obrtnih sredstava, obrta fiksnih sredstava, obrta ukupne aktive, stope bruto dobiti, neto dobiti, poslovne dobiti, prinosa na aktivu (ROA), prinosa na kapital (ROE);
- studenti razumiju šta su hartije od vrednosti, koji su osnovni tipovi hartija od vrijednosti i koje su njihove osnovne karakteristike, te koje su osnovne procedure i postupci sa hartijama od vrednosti;
- razumiju relevantne faktore prilikom donošenja različitih odluka koje se tiču izdavanja /emitovanja/, kupovanja, prodaje, prenošenja, korišćenja hartija od vrijednosti kao sredstva plaćanja ili naplate ili kao sredstva zaloge;
- studenti su upoznati sa institucijama i instrumentima finansijskog tržista i usvajaju znanja o berzama i načinu njihovog funkcionalisanja, te o subjektima berzanskog poslovanja, kao i sa osnovnim znanjima o modelima, metodama i tehnikama berzanskog trgovanja.
- studenti su obučeni da izvrše analizu prinosa i rizika hartija od vrijednosti, portfolio analizu, portfolio diverzifikaciju i da koriste instrumente portfeljnog menadžmenta za potrebe efikasnog upravljanja portfolijom

○ **Stručno-aplikativni predmeti u oblasti trgovine i izvoznog poslovanja:**

(*"Trgovinski marketing menadžment", "Unapređenje prodaje – Mercendajzing & Franšizing", "Izvozni marketing menadžment - instrumenti izvoznog marketinga", "Međunarodno poslovno pravo"*)

- student razumije teorijske osnove trgovine i tržišta kao i trgovinskih politika, podjeli trgovine po različitim kriterijumima i poznaje osnovnu pravnu regulativu koja je vezana za poslovanje u trgovini.
- student poznaje forme i način (prednosti i nedostatke) samostalnog i integriranog tržišnog nastupa, kao i strukturu maloprodajnih objekata i tipove prodaje.
- studenti savladavaju teorijske osnove skladištenja (struktura, vrste i njegove funkcije), špedicije i transporta robe, te različite oblike logistike i fizičke distribucije robe u trgovini
- studenti su osposobljeni za trgovinski menadžment u oblasti planiranja, upravljanja ljudskim resursima, organizacionim modelima prodaje i formama nabavke, te upravljanja zalihami i poslovnim sredstvima, kao i kontrolom i evaluacijom planiranih rezultata.
- studenti su upoznati sa zaštitom potrošača, te vidovima, mjerama i oblicima zaštite potrošača, organima zaštite potrošača i uticaju oglašavanja na zaštitu potrošača
- studenti mogu da izrade trgovinski marketing plan koji obuhvata planiranje, kontrolu ciljeva i reviziju na bazi ostvarenja planova i finansijskih rezultata
- u stanju su da analiziraju mogućnosti unapređivanja prodaje u manjim trgovinskim organizacijama.
- student je upoznat sa utvrđivanjem troškova prodaje robe i u stanju je da izradi kalkulaciju u trgovini
- student poznaje elemente i metode merchandisinga kao savremenog oblika unapređenja prodaje poboljšanjem lokacije izlaganja i postavke proizvoda, korigovanjem šeme kretanja kupaca, broja polica, POS materijala, reklame, ispisa cena, rotacije proizvoda, blokiranjem konkurentskog proizvoda, prezentovanja proizvoda na mestu prodaje
- student poznaje specifičnosti merchandisinga u procesu aktivne izgradnje brenda i završne komunikacije sa kupcem kao krajnji deo distribucije proizvoda.
- student je u stanju da dizajnira promotivne materijale, kartoni, putokazi, posteri, leci, naljepnice, cijene, zastavice, lutke, baloni, lopte, igračke, maskote, i izgled izložbenih sredstava: stalci, police, ormani, ostrva, frižideri, korpe.
- student je u stanju da analizira broj potencijalnih kupaca primjenom Hubovog zakona, kao i nivo impulsivnosti kupca u specifičnom objektu sa specifičnom robom, te da na osnovu toga dizajnira šemu kretanja, unutrašnje i spoljne pravce kretanja, zlatni trougao;
- studenti razumiju metodu franšizinga u prodaji i distribuciji robe, usluga ili tehnologija, kao i aktivnostima primaoca franšize na restrukturiranju vlastitog poslovanja i u stanju su da daju tumačenje ugovora o franšizingu
- student poznaje različite forme međunarodnog biznisa i trgovine: poslovi kupoprodaje, kompenzacioni poslovi, reeksportni poslovi,

Obrazovni ishodi

poslovi oplemenjivanja i viši oblici poslovno-tehničke saradnje, dugoročna proizvodna kooperacija, pribavljanje i ustupanje prava intelektualne svojine, franšizna saradnja, lizing, faktoring...

- student je osposobljen za upravljanje strateškim aktivnostima u izvoznom poslovanju uključujući i strategije promocije i unapređenja izvoza, te operativne aktivnosti u izvoznom poslovanju
- student je upoznat sa strategijom realizacije međunarodnog poslovanja i definisanjem politika izvozno orijentisanog poslovnog subjekta sa naglaskom na istraživanje tržišta, izvozni kvalitet proizvoda i cijenu, uslove isporuke: Incoterms pravila i osiguranje od rizika posla .
- student je u stanju da kroz timski rad operativno realizuje pitanja vezana za ugovaranje, ponudu, plan prihoda i troškova, kalkulacije cijena te zaključivanje inostranog posla a da samostalno realizuje otpremu robe, kao i dokumentaciju koja se javlja u pojedinim fazama realizacije spoljnotrgovinskog posla.
- student poznaje instrumente deviznog plaćanja i sistem funkcionalisanja poslovanja pri korištenju gotovinskih i bezgotovinskih instrumenata (dokumentarnih akreditiva), te osiguranje od rizika fluktuacije deviznog kursa
- student je upoznat sa procedurama carinjenja robe, carinskim tarifama, kao i načelima međunarodne carinske prakse, te pratećim uslugama u međunarodnom biznisu kao što su međunarodni transport, savremene transportne tehnologije i kombinovani prevoz, preduzeća za usluge međunarodne špedicije, usluge skladištenja robe i usluge kontrole kvaliteta.
- student razumije ugovore o prodaji, posredovanju, zastupanju, komisionu, špediciji, građenju;
- Student ima osnovna teorijska znanja o subjektima i izvorima međunarodnog poslovnog prava, domaćem spoljnotrgovinskom zakonodavstvu, pravilima kojima se neposredno uređuje odvijanje poslova međunarodnog prometa, pravnim odnosima u međunarodnoj trgovini, carinskim propisima, međunarodnom privrednom sudstvu i arbitraži;